

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	๗
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ทฤษฎี แนวความคิด และวรรณกรรมปริทัศน์	5
1) ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ความตระหนัก	5
2) แนวคิดมิติทางวัฒนธรรม	7
3) วรรณกรรมปริทัศน์	8
1.6 นิยามศัพท์	15
1.7 ระเบียบวิธีวิจัย	15
1) ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	15
2) การสุ่มตัวอย่าง	15
3) การรวบรวมข้อมูล	16
4) การประมวลผลข้อมูล	17
5) การวิเคราะห์ข้อมูล	17
บทที่ 2 การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร	19
2.1 ประวัติการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตรของโลก และในประเทศไทย	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2 ผลกระทบจากการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	28
2.3 12 สารเคมีทางการเกษตร ชนิดที่มีพิษร้ายแรงและพิษปานกลาง	44
2.4 ประเภทของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	49
2.5 ชนิดของศัตรูพืช	53
1) วัชพืช	53
2) แมลงศัตรูพืช	58
2.6 วิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัย	60
บทที่ 3 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา	63
3.1 สภาพพื้นที่และประชากร	63
1) ประชากร	63
2) อาชีพ	63
3) ประเภทของการทำเกษตรกรรม	63
3.2 สถานการณ์การใช้สารเคมีทางการเกษตรของประชากร	64
1) การใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์และปุ๋ยธรรมชาติบำรุงดิน	64
2) การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	65
3) วิธีการจัดหาและจัดเตรียมสารเคมีของเกษตรกร	68
บทที่ 4 สถานการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรใน ตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	71
4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ พื้นที่เพาะปลูก	71
4.2 พฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร	75
4.3 แหล่งที่มาของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ความรู้และพฤติกรรม การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร	81
4.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบและพิษภัยของสารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืชต่อสุขภาพของเกษตรกร	85

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 อภิปรายผลการศึกษา สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	96
5.1 สรุปผลการวิจัย	96
5.2 อภิปรายผล	97
5.3 ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	107
ประวัติผู้เขียน	117

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	สัดส่วนการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในพืชต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2537	21
2	สัดส่วนการใช้สารเคมีทางการเกษตรในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ในปี พ.ศ. 2537	22
3	ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530-2535	27
4	จำนวนผู้ป่วย/ตายและอัตราป่วย/ตาย จากสารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรู ปี พ.ศ. 2531-2536	30
5	การตรวจระดับ CHE ในเลือดของเกษตรกรที่ต่าง ๆ จำนวน 742 ราย ระหว่าง ปี พ.ศ. 2531	30
6	ระดับสารพิษตกค้างในดินเป็น ppm (มก./กก.) จากแหล่ง เกษตรกรรมทั่วประเทศ (2530-2531)	32
7	ระดับสารเคมีกลุ่มออร์กาโนคลอรีนในน้ำจากแหล่งน้ำทั่วไป และแหล่งน้ำเกษตรกรรมเป็น ppb (ug/L) (2530-2531)	34
8	สารตกค้างของกลุ่มออร์กาโนคลอรีนในข้าว ถั่ว และผลไม้ชนิดต่าง ๆ	36
9	สารพิษตกค้างในผลิตผลการเกษตร ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2528	37
10	อัตราการตรวจพบสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในกลุ่มอาหารที่ บริโภคต่อวันปี พ.ศ. 2533-2534	38
11	ชนิดสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ตรวจพบในอาหารที่บริโภคต่อวัน จำแนกตามกลุ่มอาหาร 2533-2534	39
12	ระดับการตกค้างของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตัวอย่างอาหาร จำหน่ายในประเทศที่เป็นผลจากพืช ระหว่าง 2534-2536	40
13	ร้อยละการตรวจพบการตกค้างของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชใน อาหารจำหน่ายในประเทศจำแนกตามประเภทผลิตผลจากพืช ปี 2534-2536	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 การตกค้างของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชกลุ่มออร์กาโนคลอรีน ในอาหารประเภทผลิตผลจากรัสต์ว์ จำหน่ายในประเทศ ระหว่างปี 2534-2536	43
15 จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ พื้นที่เพาะปลูก	73
16 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมและปัจจัยกระตุ้นการใช้สารเคมีป้องกัน กำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร	78
17 จำนวนและร้อยละแหล่งที่มา และความรู้ด้านการใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร	83
18 จำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบและพิษภัย ของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชต่อสุขภาพของเกษตรกร	88
19 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของสารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืชต่อสิ่งแวดล้อม	91
20 ความรู้สึกรของเกษตรกรเกี่ยวกับการสูญพันธุ์ของพืชผักและ สัตว์บางชนิดในหมู่บ้านเนื่องจากการใช้สารเคมีป้องกัน กำจัดศัตรูพืช	92
21 ค่า-T-test ระหว่างระยะเวลาการฉีดพ่นหรือการปฏิบัติ การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร กับวิธีการป้องกันตัวเองจากการได้รับพิษจากสารเคมี ป้องกันศัตรูพืช	92
22 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของการรับรู้ข่าวสาร กับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรู กับลักษณะ ส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม	93
23 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพิษภัยของสารเคมีป้องกัน กำจัดศัตรูพืชมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สารเคมี ที่ถูกต้องของเกษตรกร	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
24	เกษตรกรที่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพิษภัยของสารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืช จะไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำเตือน ในการใช้สารเคมีฉลากข้างขวดหรือข้างกล่องบรรจุสารเคมี ป้องกันศัตรูพืช	94

สารบัญภาพ

รูปที่		หน้า
1	วิธีการเข้าสู่ร่างกายของสารพิษต่าง ๆ	29
2	แผนที่ตำบลสันทรายหลวง	69
3	พื้นที่แสดงการปลูกพืชแต่ละหมู่บ้านในตำบลสันทรายหลวง	70